

Lärarens sida: Mellan, text 11, Torsdag hos farfar

Textsamtal i grupp · åk 2–9

Det som står mellan raderna: Selma och farfar har redan fikat, men farfar har glömt det. Selma rättar honom inte, eftersom hon vill att han ska få en fin stund och slippa känna sig dum.

I passet	
Känsligt	Texten kan väcka tankar hos elever som har en äldre släkting som glömmer, eller som saknar en farfar eller farmor. Texten nämner ingen sjukdom, och du behöver inte heller göra det. Låt Selmas vänlighet stå i centrum, och fråga inte eleverna om deras egna släktingar.
Före läsningen	Vad kan man göra tillsammans när man hälsar på någon?
Stoppet	Stanna efter <i>”Nej, inte än”, sa hon.</i> Hon säger en sak och gör en annan: hon säger nej medan hon håller i kopparna som de nyss har druckit ur.
Tänka högt · fråga 3, Varför	<i>”Vänta, här står inte varför Selma säger så. Jag ser framför mig Selma vid diskhon och farfar som öppnar frysen. Det står ’Du har väl inte hunnit äta något’, och det står ’Nej, inte än’. Jag vet att man ibland säger ett litet nej för att skona någon som har glömt något. Alltså tror jag att Selma vill ge farfar en fin stund. Stämmer det med resten? Jag läser vidare. Farfar säger att det annars blir så tyst. Ja, det stämmer.”</i>
Fråga 1 · på raderna	Två.
Fråga 2 · mellan raderna, Före och efter	Ledtrådarna: <i>”sköljde två kaffekoppar”; ”En tallrik med smulor stod på bordet”; ”köket luktade kaffe och kanel”.</i> Svar som texten stöder: Selma och farfar har redan fikat, med kaffe och något med kanel. En tanke att pröva: <i>”Selma diskar bara, för hon är snäll.”</i> Det förklarar inte de två kopparna. Fråga tillbaka: <i>”Varför skulle hon skölja två koppar, och vad luktar det i köket?”</i>
Fråga 3 · mellan raderna, Varför	Ledtrådarna: <i>”Du har väl inte hunnit äta något”; ”Torsdag. Selma kommer. Bullar i frysen.”; ”Annars blir det så tyst här”.</i> Svar som texten stöder: farfar har glömt att de nyss fikade, och Selma vill skona honom eller ge honom sällskap så att det inte blir tyst. De håller när eleven visar en ledtråd. En tanke att pröva: <i>”Hon ljuger för hon vill ha mer bulle.”</i> Det bygger på en enda replik. Fråga tillbaka: <i>”Vad har farfar skrivit på lappen, och vad säger han sist till Selma?”</i>
Fråga 4 · bortom raderna	Ett bra svar pekar på kopparna, lappen eller farfars ord och ger ett eget skäl.
Öppna frågor	<i>”Farfar säger att det annars blir så tyst. Vad tror ni att han gör de andra dagarna i veckan?”; ”Farfar nynnar medan han plockar fram bullarna. Vad tror ni att han tänker på?”</i>
Om eleven fastnar	Peka på <i>”sköljde två kaffekoppar”.</i>

© Niclas Fohlin. Ur Textsamtal i grupp, <https://niclasfohlin.se/stodundervisning/textsamtal-i-grupp>.

TORSDAG HOS FARFAR

Selma stod vid diskhon och sköljde två kaffekoppar. En tallrik med smulor stod på bordet, och köket luktade kaffe och kanel.

Farfar kom in från vardagsrummet med tidningen under armen. Han stannade vid kylskåpet, där det satt en gul lapp. Med hans stora handstil stod det "Torsdag. Selma kommer. Bullar i frysen." "Nu är det nog dags för fika", sa han och öppnade frysen. "Du har väl inte hunnit äta något?"

Selma stängde av kranen och torkade kopparna långsamt. "Nej, inte än", sa hon. "Jag har väntat hela dagen på din kanelbulle." "Då ska du få två!" sa farfar och nynnade medan han plockade fram bullarna.

Selma ställde kopparna på bordet igen, en vid varje plats, och satte sig på samma stol som förut.

"Det är bra att du kommer, Selma", sa farfar. "Annars blir det så tyst här."

"Då kommer jag nästa torsdag också", sa Selma.

1. Hur många kaffekoppar sköljer Selma?
2. Vad har hänt i köket innan farfar kommer in? Hur vet du det?
3. Varför säger Selma "Nej, inte än"? Vad i texten får dig att tro det?
4. Farfar öppnar frysen och frågar om Selma har hunnit äta något. Vad hade du sagt i Selmas ställe? Varför?